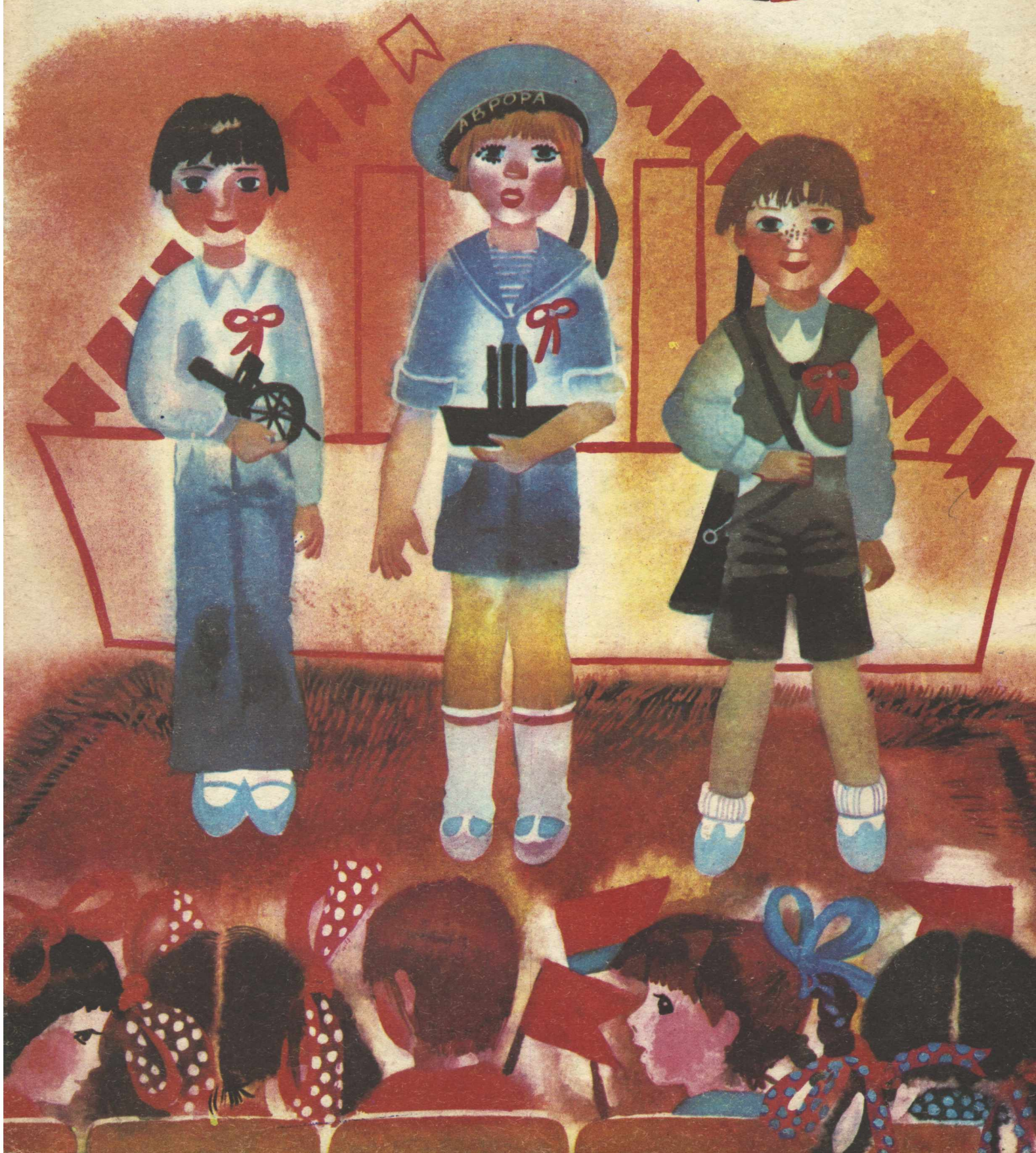

W
ДОШКІЛЬНЕ
ВИХОВАННЯ

11
'78

СКЛАДОВІ ДІЛОВОГО ШЕФСТВА

ДОБРЕ ВІДОМО, ЯКУ
ВЕЛИКУ РОЛЬ ВІДІГРАЄ
ШЕФСЬКА ДОПОМОГА СЕ-
ЛУ З БОКУ МІСТ І ПРОМИС-
ЛОВИХ ЦЕНТРІВ. ПРАКТИКА
ОСТАННІХ РОКІВ ДАЛА БА-
ГАТО ЦІННИХ ФОРМ ЦЬОЇ
РОБОТИ.

З ДОПОВІДІ ТОВАРИША
Л. І. БРЕЖНЕВА НА ЛІПНЕВОМУ
(1978 р.) ПЛЕНУМІ ЦК КРСР

Л. ПАНАСЮК,

завідуюча дошкільним закладом № 50 м. Черкас

У підвищенні рівня навчально-виховної роботи дошкільних закладів села велике значення має організація шефської допомоги з боку міських дитячих садків. Така допомога стала традиційною і в нашій співпраці з колективом дитячого садка «Пролісок» колгоспу ім. Леніна Городищенського району.

Трохи історії. У 1974 році в селі Млісві було споруджено нове типово приміщення дошкільного закладу на 140 місць. Досі в колгоспі працювали лише сезонні майданчики і дитячий садок на 50 місць. Перед нашими сільськими колегами одразу постало чимало проблем: для нового дитсадка потрібні були сучасні меблі, інвентар, обладнання, виникли труднощі і в доборі та розстановці кадрів.

Виходячи з конкретних умов, ми склали загальний комплексний план шефської допомоги, передбачивши в ньому три головні напрямки: організаційно-педагогічну роботу, методичну допомогу, педагогічну пропаганду серед населення.

Слід зазначити: правління колгоспу, партійна та профспілкova організація, сільська Рада народних депутатів вчасно потурбувалися про придбання всього необхідного для занять, ігор і відпочинку малят, про різноманітне й висококалорійне їх харчування. І нині витрати колгоспу на одну дитину за рік становлять в середньому 348 крб. Голова колгоспу Г. І. Шарпа завжди знаходить час для розв'язання найрізноманітніших питань діяльності дошкільного закладу. За його розпорядженням нам постійно виділяють необхідний транспорт, щоб ми могли двічі на тиждень приїжджати до своїх підшефних, надавати їм оперативну допомогу.

Велику увагу приділено художньому оформленню дитячого садка. Разом з його завідуючою Л. М. Шаповал ми побували в черкаських художніх майстернях і в художньому салоні, вивчили зразки інтер'єрів, консультувалися з художниками, які допомогли розробити ескізи оздоблення приміщення.

Старанно обладнані й майданчики для кожної вікової групи. Новий дитячий садок розташований у мальовничому сосновому борі, тому при реконструкції наявних і виготовленні нових фізкультурних та ігрових споруд важливо було врахувати природні умови. Обладнання замовили на Черкаському ремонтно-механічному заводі за кресленнями, розміщеними в журналі «Дошкільне виховання». Оновили казкові будиночки, каруселі, ракети, машини, човни, літаки.

Окремо спорудили мікростадіон, де вихователі проводять з дітьми ранкову

гімнастику, заняття з фізкультури, рухливі ігри, використовуючи при цьому не тільки спортивний інвентар, а й природне оточення: струмочок, повалений стовбур дерева, пагорок.

У найзатишнішому місці садиби влаштовано куточок історії села, де є вітряк, хата з лелечим гніздом, криниця.

На честь Свята Перемоги колективи обох наших дитячих садків заклали розарій, спорудили басейн для купання дітей.

За допомогою працівників обласного і районного управлінь державної автоінспекції для ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху створили майданчик, що імітує вулицю з двобічним рухом, розмістили переходи, світлофори. Спорудили гараж, де зберігаються «транспортні засоби»: дитячі автомобілі, велосипеди, коляски, придбані колгоспом.

При створенні педагогічного кабінету підшефного садка склали перспективний план комплектування його навчальними посібниками. Водночас продумали, яку допомогу надасть наш колектив у налагодженні педагогічного процесу. Спільними зусиллями визначили строки здійснення тих чи інших заходів. Виготовили демонстраційний і роздатковий матеріал для занять з розвитку мови, формування початкових математичних уявлень, ознайомлення з природою, навчання грамоти, дібрали різноманітні посібники, поділилися планами та конспектами занять тощо. Методист нашого дитячого садка провела дводенний семінар-практикум по виготовленню іграшок-саморобок, а вихователі виготовили для своїх колег зразки атрибутів до сюжетних ігор, пошили костюми для гри «Світлофор».

У педагогічному кабінеті «Проліска» виділене місце для технічних засобів навчання: тут є епідіаскоп, фільмоскоп, програвач, радіоприймач, телевізор, кінопроектор, набори діафільмів, діапозитивів та грампластинок. Підготуватися до занять вихователям допомагають розроблені методистом сільського дитячого садка за нашою участю тематичні картки за розділами програми. В них зазначено тему занять, подано короткий зміст, вказано потрібну методичну і художню літературу, варіанти ефективних прийомів роботи.

Одним із найважливіших завдань вважаємо пропаганду суспільного дошкільного виховання, поширення педагогічних знань серед мешканців села. Для цього систематично проводимо бесіди і консультації по місцевому радіомовленню, виступаємо в бригадах, на фермах з лекціями і доповідями, знайомимо батьків з діяльністю дошкільного закладу,

організовуємо концерти дитячої художньої самодіяльності.

Завдання організації методичної допомоги вирішувалися трьома шляхами: впровадженням у практику педагогічної роботи принципів наукової організації праці; підвищенням ідейно-політичного та науково-теоретичного рівня вихователів; забезпеченням більшої ефективності педагогічного процесу.

Старанно аналізуючи стан навчально-виховної роботи в сільському дошкільному закладі, ми прагнули допомогти усунути виявлені недоліки в організації праці вихователів, створити оптимальні умови для творчої діяльності всіх членів колективу, підтримували кожну корисну ініціативу, паростки нового, перодового, налагодили широку інформацію про цікаві починання в своєму та інших дитячих садках.

Більш чіткій і організованій діяльності закладу сприяли розроблені нами графіки та плани-календарі, проведення тематичних консультацій, методичних заходів тощо, в яких враховуються умови й режим роботи підшефного садка. Велику користь дають спільні педагогічні наради, де обговорюються проблеми створення режиму рухової активності дітей на заняттях і в повсякденному житті, фізичної і психологічної готовності вихованців до навчання у школі, формування у них логічної і грамотної мови. Порядком денний цих педрад оголошується заздалегідь. Кожний педагог має змогу поділитися досвідом своєї роботи, розповісти про труднощі, які довелось долати.

Дійовою формою надання методичної допомоги стали й семінари-практикуми. Їх тематику підказує саме життя, актуальні завдання виховання підростаючого покоління. Так, відвідуючи підшефний дитячий садок, ми помітили, що його вихователі ще не достатньо володіють методикою фізичного виховання. Було вирішено провести спеціальний семінар з цього питання. Наш методист підготувала доповідь «Заняття гімнастикою та рухливі ігри — основна форма розвитку рухів дітей». Відбулися й відкриті заняття в різних вікових групах.

Добре допомагають нашим сільським колегам і консультації. Вони проводяться диференційовано: більш досвідченим працівникам даємо поради на місці, молодих запрошуємо до себе, на практиці показуємо, як організовуємо навчально-виховний процес. Змістовні, цінні бесіди проводять, зокрема, музичний керівник Л. П. Гущина, вихователі С. І. Доверова і Н. Л. Хохрякова, методист С. М. Ситник.

Для нас особливо важливо, щоб молоді вихователі не тільки спостерігали роботу старших, досвідчених працівників, а під їх керівництвом діяли самі, адже лише практика дає позитивні результати, підкріплює теоретичні знання. Саме тому підготовці молодих спеціалістів приділяємо велику увагу. З ними були проведені практичні заняття з навчання дітей декоративного малювання, виховання звукової культури мови, ознайомлення з правилами дорожнього руху.

Особливу увагу педагогів «Проліска» звертаємо на результативність їх роботи, важливість засвоєння всіма дітьми програмового матеріалу, радимо проводити навчання і виховання на заняттях і в повсякденному житті як єдиний органічний процес.

Загальним недоліком нашого і сільського дошкільних закладів виявилось те, що діти були недостатньо ознайомлені з працею дорослих, своїх батьків. Щоб усунути його, провели ряд спільних екскурсій, які принесли чималу користь. Під час екскурсій на різні ділянки колгоспного виробництва діти побачили, якою складною і в той же час захоплюючою, важливою для народу є праця хліборобів, механізаторів, тваринників. Спершу нам здавалося, що ці відвідання будуть цікаві лише для дітей з міста, а сільським хлопчикам і дівчаткам вже все відомо. Та помилились. Усі дошкільнята з однаковим захопленням спостерігали найрізноманітніші сільськогосподарські роботи.

Таке цілеспрямоване ознайомлення формувало у дошкільнят позитивне ставлення до набутих знань та уявлень, спонукало їх глибше замислюватися над спостереженнями. Чимало корисного винесли з цих екскурсій і вихованці міського дитячого садка. Тепер вони значно більше знають про працю сільських трудівників.

Піднесення ефективності навчально-виховного процесу в дошкільному закладі неможливе без чіткої організації роботи обслуговуючого персоналу. Тому чималу увагу ми приділили створенню у підшефному дитсадку умов для раціональної діяльності всього колективу. Разом зі старшою медсестрою Л. М. Курятиною провели хронометраж роботи нянь і на його основі склали схему виконання різних завдань. Розробили графіки для пралі, кухаря. Це дало змогу впорядкувати витрачання часу на кожну робочу операцію, виконувати їх у певній послідовності, без поспіху і запізнення.

Наша шефська допомога сприяла піднесенню всієї навчально-виховної роботи в «Проліску», успішному засвоєнню дітьми програми. Про це свідчать результати навчання у школі випускників сільського дитячого садка.

У Всесоюзному огляді колгоспних дошкільних закладів наш підшефний дитячий садок став одним із його переможців. Ми щиро радіємо успішві колег, шукатимемо нові, ефективні форми допомоги. Це особливо необхідно нині, у світлі рішень липневого (1978) Пленуму ЦК КПРС, який визначив завдання дальшого розвитку сільського господарства в країні, розширення зв'язків міста і села. Певні, що наша співдружність міцнітиме день у день, ставитиме більш цілеспрямовану, приносить взаємну користь.

МАЛОКОМПЛЕКТНИЙ ДИТЯЧИЙ САДОК

ЗА ПРИНЦИПОМ ПОСТУПОВОСТІ Й ПОСЛІДОВНОСТІ

Ясла-садки міцно увійшли в побут сільських трудівників, педагоги стали надійними помічниками батьків у вихованні дітей.

Наш дошкільний заклад двогруповий, групи різновікові. Починаючи тут роботу, колектив спрямував усю увагу на те, щоб, враховуючи специфіку малокомплектних дитячих садків, забезпечити творчу діяльність кожного працівника, належний рівень навчально-виховного процесу.

Насамперед відповідно обладнали групові приміщення та майданчики, розмістили ігрові зони так, щоб усі діти були під наглядом дорослого й гралися, не заважаючи одне одному. Придбали різноманітні іграшки, виготовили з допомогою батьків атрибути для творчих ігор, дібрали посібники для ознайомлення вихованців з навколишнім життям і працею дорослих, робили все для того, щоб група правила за візиром порядку й чистоти, а діти були зайняті справами.

Педагогічна майстерність набувається у процесі практичної діяльності, а також шляхом самостійного підвищення ідейно-політичного та фахового рівня. Саме тому велику увагу приділяю самоосвіті вихователів, спрямовую їх на опрацювання актуальних питань і вивчення психічного розвитку кожного вихованця, перевіряю застосування набутих знань на практиці.

Принцип поступового й послідовного залучення дітей до режимних процесів, починаючи з молодшої підгрупи, — основний у нашій роботі, дотримуємо його і під час проведення занять. Широко практикуємо заняття з дітьми різних вікових підгруп з одного розділу програми, але з різним програмовим змістом. Щоб підвищити ефективність навчально-виховного процесу, створюємо такі умови, за яких ці заняття стають спільними не лише за видом діяльності (всі вихованці розповідають або малюють), але й за своєю дидактичною суттю. Причому, виходимо з того, що саме знають, уміють або, навпаки, чого не знають діти кожної вікової підгрупи. Враховуючи рівень засвоєння ними нового матеріалу, плануємо повторення і закріплення, а також самостійне використання дітьми одержаних знань і вмінь. Тривалість заняття різна у кожній віковій підгрупі.

Запитання до дошкільнят і завдання різної складності чергуються — це зосереджує увагу вихованців, активізує їхнє мислення. Педагоги використовують і такий прийом: залучення дітей старшої вікової підгрупи до уточнення й розширення відповідей молодших вихованців. Залежить од віку дітей і різниці в характері вказівок та зауважень: молодшим чітко вказуємо на помилки, визначаємо засоби їх усунення; від старших вимагаємо більшої самостійності.

Розглядання картин і бесіди за ними, читання та переказ оповідань, дидактичні ігри з іграшками й предметами, перегляд діафільмів, показ лялькового те-

атру проводимо як з усіма дітьми, так і з кожною підгрупою окремо. Творчі розповіді, ігри, складання листів, мовні ігри проводимо зі старшими вихованцями.

На заняттях із зображувальної діяльності, пояснюючи водночас тему, завдання і способи дій, вихователі поступово розкривають їх своєрідність для дітей різного віку. Вказівки молодшим є складовою частиною наступного пояснення старшим: це допомагає активізувати всю групу й скорочує час очікування можливості почати роботу. Велике значення має також визначення спільного, але різної складності, завдання для всіх вікових підгруп.

Подаючи необхідні знання, педагоги сліdkують насамперед, щоб новий матеріал обов'язково повторювався й закріплювався, а потім йшли вправи на самостійне використання набутих знань і вмінь. Значну увагу приділяють підготовці до кожного заняття, незалежно від того, починається воно з усіма дітьми чи з кожною підгрупою окремо, заздалегідь розкладають на робочих місцях наочний матеріал. Для тих, хто закінчує заняття раніше, іграшки розміщуються так, щоб, граючись, діти не заважали тим, хто ще працює. У вільний від занять час старші вихованці залучаються до ігор з молодшими.

Наші спостереження підтвердили, що спільне виховання дітей молодшого і старшого віку позитивно впливає на їхній розвиток. Молодші стають самостійнішими, швидше звикають до колективу, краще розвивається мова і мислення. Старші ж мають більшу змогу турбуватися про них, набувають уміння поступатися своїми інтересами.

Аналізуючи творчі ігри вихованців змішаної групи, можна також зробити висновок, що діти граються різноманітніше й цікавіше.

Завдання фізичного виховання розв'язуються у нас комплексно, в різних формах. Це і ранкова гімнастика, і заняття, й рухливі ігри. Важливе значення надається прогулянці — діти в природних умовах вправляються в бігу, стрибках, метанні в ціль, вчаться орієнтуватися в оточенні. Заняття з фізичної культури влітку проводимо не лише на території ясел-садка, а й на лісовій галявині, у лузі. Дошкільнята вдосконалюють рухи, використовують набуті навички в різних ситуаціях. При цьому обов'язково враховуємо рівень розвитку їхніх умінь. Особливо полюбають діти народні ігри. В розваги старших вихованців вводяться елементи змагання.

Забезпечити щасливе дитинство й хороший розвиток усім дітям — наше відповідальне завдання. Використовуючи ефективні методи і прийоми навчально-виховної роботи в різновікових групах, прагнемо успішно розв'язати його.

Л. ОЛЬШЕВСЬКА,
завідуюча яслами-садком «Теремок»,
радгоспу «Сумський» Сумської області.